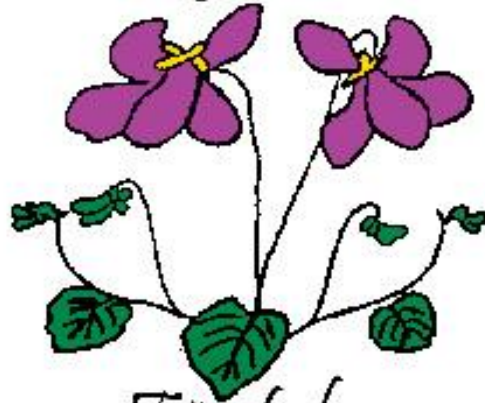

Skogsviolens

Förskola

SYSTEMATISKT
KVALITETSARBETE
PÅ SKOGSVIOLENS
FÖRSKOLA

Riktlinjer för det systematiska kvalitetsarbetet för Engelbrekts förskola

Visst finns det mål och mening med vår färd-
men det är vägen, som är mödan värd
Karin Boye ur dikten I rörelse (1927)

Meningsskapande kvalitetsarbete I Skollagen kap. 4 återfinns vi detta om systematiskt kvalitetsarbete:

- 3 § Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.
- 4 § Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.
- Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.
- Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena

I Läroplanen för förskolan – Lpfö18- återfinns vi detta om systematiskt kvalitetsarbete:

”Utbildningen i förskolan ska utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Huvudmannen har ett ansvar för att så sker. Rektorns ledning samt förskollärares ansvar för att undervisningen bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och arbetslagets uppdrag att främja barns utveckling och lärande är förutsättningar för att utbildningen ska utvecklas och hålla hög kvalitet. En sådan utveckling kräver att rektorn och alla som ingår i arbetslaget systematiskt och kontinuerligt dokumenterar, följer upp, utvärderar och analyserar resultaten i utbildningen. Ansvaret för att utveckla en förskola av hög kvalitet vilar på pedagogerna. De nationella målen som utbildningen vilar på är formulerade utifrån ett barnperspektiv, vad som antas vara bra här och nu samt inför framtiden. Samtidigt måste vi låta barnen vara en del av att vidareutveckla utbildningen och undervisningen. Den utbildning och undervisning som vi anser är bäst och det som barnen efterfrågar kan vara två olika saker. Barnen har inte samma kunskap om de nationella målen och vad som är ett lärande men genom att medvetandegöra barnen att förskolan är en plats för lärande så lägger vi grunden för ett livslångt lärande.” (s.11)

”Syftet med utvärdering är att få kunskap om hur förskolans kvalitet, dvs. verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att varje barn ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande. Det handlar ytterst om att utveckla bättre arbetsprocesser, kunna bedöma om arbetet sker i enlighet med målen och undersöka vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra förutsättningarna för barn att leka, lära, utvecklas, känna sig trygga och ha roligt i förskolan. Det är analyserna av utvärderingens resultat som pekar ut väsentliga utvecklingsområden. All form av utvärdering ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Barn och föräldrar ska vara delaktiga i utvärdering och deras röster ska lyftas fram.” (s.20)

Systematisk kvalitetsarbete på Skogsviolén

Skogsviolens förskolas uppdrag är att förskolan skall vara barnens arena och vår vision är att förskolan är en demokratisk mötesplats. En plats där barnen blir huvudpersoner i sitt eget lärande och där delaktighet och inflytande tas på allvar. Demokratiuppdraget som föreskrivs i Lpfö 18 är en betydelsefull del i detta arbete. Vår gemensamma strävan är att alla barn ska få kompetens för livet, lust att lära och rätt att lyckas arbetar vi aktivt med att skapa goda förutsättningar för att ge alla barn på Skogsviolens en likvärdig utbildning av hög kvalitet. För att detta ska kunna ske behöver vi arbeta fokuserat med våra resultat. Genom det pedagogiska ledarskapet arbetar alla pedagoger aktivt med att forma en kultur med höga förväntningar och tydligt fokus på resultat samt ett tydligt förhållningssätt till barnen.

Förskolechefen Anneli Wilhelmsson har det övergripande ansvaret, och hela arbetslaget ska medverka till en god utbildning för barnen på Skogsviolens. Barn och föräldrar ska vara delaktiga i processen detta genom våra dagsmail samt inlägg i förskoleappen. Det övergripande syftet med kvalitetsarbetet är att säkerställa en likvärdig förskola på så sätt att förskolornas arbetssätt och processer utvecklas så att barnen kan expandera sitt lärande. Förskolan ska följa varje barns utveckling och vilket lärande verksamhetens innehåll bidragit till. Avsikten med kvalitetsarbetet är att utvärdera i vilken mån förskolan lyckas med att skapa förutsättningar för barnens lärande, inte att bedöma barnens prestationer mot fastställda kunskapsnivåer. Dokumentation blir, genom diskussioner och dialoger i arbetslag tillsammans med barnen, en pedagogisk dokumentation. Genom pedagogisk dokumentation blir arbetet och lärandet synligt i förskolan. Den pedagogiska dokumentationen ska vara tillgänglig och användas i det vardagliga arbetet i förskolan där barn och pedagoger kan reflektera över lärandet och verksamhetens utveckling. Den pedagogiska dokumentationen utgör grunden för bedömningen av förskolans resultat och är en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

I en verksamhet som är förändringsbenägen och som fungerar som en lärande organisation är kvalitetsarbetet ständigt närvarande på alla nivåer; individuellt, i arbetslaget, på enheten som helhet och hos huvudman för verksamheten. Målet är ett professionellt förhållningssätt och arbetssätt som leder till ständig utveckling av verksamheten. (s.11, Skolverket, 2012)

Vad är kvalitet i förskolan?

Begreppet kvalitet är mångtydigt och det finns flertalet olika definitioner av detta. I förskolans utbildning och undervisning avgörs kvaliteten av pedagogernas förmåga att arbeta för ständiga förbättringar för att nå läroplansmålen. Att granska och dokumentera hur utbildningen strävar efter att nå läroplansmålen blir då en intressant mätare på kvalitet som inte kan ersättas av en redovisning av i hur hög grad man uppnår målen.

På förskolan sker olika slags förbättringar i lärmiljöerna, material, grupper, dokumentationer mm. Bakom detta finns olika pedagogers tankar och funderingar som leder till förbättringar i utbildningen men det dokumenteras sällan. Man bara förändrar. Här kommer det systematiska kvalitetsarbetet in. Kvalitet i utbildningen handlar inte om att ha nått en speciell nivå. Kvalitet handlar om att vara förändringsbenägen. Att skapa kvalitet i förskolan handlar om att pedagogernas förändrade arbetsprocesser påverkar barnens lärande. Kvalitet är inget statiskt mål som skall uppnås utan kvaliteten sitter i det dynamiska, i viljan och ambitionen att hela tiden arbeta för ständiga förbättringar. Kvalitet är att vara i process, med barnen som utgångspunkt och de nationella målen som vägledande. För att utveckla verksamheten måste man vilja reflektera över och ompröva sina egna handlings- och tankemönster som ett led i att utveckla utbildningens och undervisningens

Beskrivning av resultat

Att beskriva förskolans resultat är kanske en komplex uppgift. Det handlar om att utvärdera i vilken mån förskolan lyckas med att skapa förutsättningar för barnens lärande, inte att bedöma barnens prestationer mot fastställda kunskapsnivåer eftersom förskolans läroplan anger strävansmål för verksamheten och inte specifika mål för vad varje barn ska kunna i en viss ålder. Enkäter till föräldrar kan komplettera utvärderingen av förskolans resultat samt barnens enkäter som vi gör 2 gånger per år.

Vår Pedagogisk dokumentation går ut på att uppmärksamma vad barn redan tänker och håller på med och sedan utgå från det i det fortsatta arbetet. I vårt arbetet följer vi barnens pågående processer, dokumenterar dem och har det som utgångspunkt för planeringen. Viktigt att barnen får vara delaktiga i planeringen utifrån deras intresse, där och då. På så sätt får väcker vi barnens intresse och deras vilja att lära sig något nytt ökar.

Syfte med vårt kvalitetsarbete

Syftet med ett systematiskt kvalitetsarbete är att synliggöra kvalitet och likvärdighet, vad vi gör, varför och vad det leder till. Genom att planera, följa upp, analysera, dokumentera och utveckla utbildningen kan vi skapa och dela kunskap om vad som leder till framgång. Vi använder oss här av Skolverkets häfte ”Kvalitetsarbete i Förskolan”. När väl insatserna är genomförda och vi vet resultatet och vad som behöver åtgärdas ska vi formulera hur vi vill gå vidare och ta nya beslut. Ska andra insatser genomföras eller ska vi fortsätta på den inslagna vägen? Behöver vi omorganisera eller behövs andra förutsättningar? På så sätt fortsätter processen och ett nytt läge ska bedömas: Var är vi? Vår ursprungliga nulägesbedömning, våra formulerade mål, vår planering för genomförandet och resultaten från våra uppföljningar och utvärderingar ger oss nu möjlighet att reflektera kring hela processen. Vad har vi lärt oss och vad av det vi har uppnått vill vi permanenta eller fortsätta utveckla?

Förändra – dokumentera – följa upp

Förändringar är en naturlig del av förskolans arbetsorganisation men det är inte naturligt att dessa förändringar kopplas samman med nationella mål. Vad har vi observerat som ”inte fungerar”/behöver förändras? Varför behöver detta förändras? Varför fungerar det inte idag? Hur kopplar vi ihop förändringen med våra styrdokument? Vad består förändringen av? Och till sist efter att förändringen ägt rum – Hur blev förändringen? Detta skapar en systematik i förändringar i utbildningen. Arbets sättet kan kopplas samman med metoden aktionsforskning där man forskar på sin egen verksamhet. Underlag behövs för att sedan kunna svara på hur förändringen blev. Vi behöver något att jämföra med. Uppföljningarna skapar kontinuitet i utvecklingsarbetet. För att vi ska kunna följa upp behöver vi ha dokumentation av hur barnen möter olika förändringar i utbildningen. Har vi inget underlag kan vi inte heller dra några slutsatser när det är dags för att utvärdera och analysera. De systematiska dokumentationerna som har en tydlig koppling till arbetsorganisationen kopplas sedan samman med utvecklingsorganisationen. I utvecklingsorganisationen finns olika system för utveckling av arbetsorganisationen. Här återfinner vi Engelbrekts riktlinjer, handlingsplaner, dokument, mötesforum mm. På Skogsviolens förskola kuggar arbetsorganisationen och utvecklingsorganisationen i varandra hela tiden. Det innehåll som finns i utvecklingsorganisationen finns för att det skall underlätta arbetet i arbetsorganisationen. Genom denna påverkan finns det ett tydligt sammanhang mellan dessa båda organisationerna. Genom att det finns en känsla av sammanhang så påverkas motivationen hos människan. Denna förståelsebaserade systematik, där alla vet vad som skall dokumenteras, hur dokumentationen skall användas, vilka underlag som behövs för att utvärdera och analysera är av yttersta vikt på Skogsviolens förskola för att skapa motivation, engagemang och ansvar för att skapa en förskola av hög kvalitet.

Pedagogisk dokumentation

Via pedagogisk dokumentation har vi möjlighet att se barnet på nytt- om och om igen- och vi gör oss synliga för oss själva Hillevi Lenz Taguchi ur Varför pedagogisk dokumentation? 2013)

På Skogsviolens förskola använder vi pedagogisk dokumentation som redskap i vårt projektarbete. Vår kunskapssyn är baserad på social konstruktions och posthumanism och vår lärande syn är baserad på att vi lär genom samspel med varandra och våra miljöer. Genom att använda pedagogisk dokumentation har vi tagit ställning till att vi har en kultur av samarbete, reflektion och kommunikation. Genom den pedagogiska dokumentationen granskar vi våra ledarskapshandlingar och hur de påverkar undervisningen med barnen och vi vågar gå i dialog med våra kollegor samt barnen. Genom den pedagogiska dokumentationen försöker vi förstå våra arbetsprocesser, pedagogens handlingar och handlingsmönster samt att vi ser bortom det som vi ser i dokumentationen; att inte bekräfta det som är det uppenbara i dokumentationen utan verkligen se bortom det som är synligt. Vi utmanar våra invanda tankemönster för att kunna vidare. Den pedagogiska dokumentationen lyfter fram barnet och pedagogen som medkonstruktörer av kultur och kunskap.

Verktyget pedagogisk dokumentation använder vi på Skogsviolens förskola för att synliggöra barnens progression i lärandet, deras lärprocesser. Med hjälp av den pedagogiska dokumentationen kan vi titta närmare på delar ur verksamheten och hitta samband och spår från olika lärprocesser. Den pedagogiska dokumentationen är ett sätt att få systematik i sin reflektion. Till hjälp har pedagogerna de dokumentationer som man gör under projektets gång, ex. film, bilder, förskoleappen, barns skapande osv. Kring dessa dokumentationer samlas sedan pedagogerna för reflektion och analys. Allt detta samlar man i ett reflektionsprotokoll som sedan ligger till grund för det fortsatta arbetet i projektet. Barnets perspektiv är A och O att ha med i den pedagogiska dokumentationen. Deras tankar och reflektioner kring det som de är med om i förskolan skall utgöra grunden för den fortsatta planerade undervisningen. Det handlar om en växelverkan i undervisningen mellan pedagogers professionella uppdrag och barnens delaktighet och inflytande över verksamheten. Genom att använda olika ”glasögonen” när vi analyserar och reflekterar kring den pedagogiska dokumentationen så kommer hela läroplanen att bli synlig för pedagogerna samt deras egen pedagogroll i denna process. Den pedagogiska dokumentationen är ett underlag som vi använder när vi utvärderar och analyserar projekten och vår undervisning.

Barnhälsoarbete

I Skollagen 8 kap. 9 § finner vi detta kring barnhälsoarbetet:

- *“Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver.”*
- *”Om det genom uppgifter från förskolans personal, ett barn eller ett barns vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska förskolechefen se till att barnet ges sådant stöd.*
- *Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda stödinsatserna.”*

I Läroplanen för förskolan – Lpfö18- återfinns vi detta om en likvärdig utbildning för alla: *Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Alla barn ska få en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans ska få detta utformat utifrån sina egna behov och förutsättningar. (s.6)*

Tydliggörande pedagogik – en förskola för alla, på Skogsviolens förskola arbetar vi främjande och förebyggande med barnhälsoarbetet. Vi har en förskola som fungerar för alla. Det innebär att vi har en utbildning som kan möta majoritetens behov och först när det inte fungerar börjar vi söka efter alternativa lösningar. Alla barn behöver känna sig trygga för att kunna upptäcka och lära. Att inte förstå vad som ska hända, hur det ska gå till eller varför det ska ske kan skapa osäkerhet som står i vägen för lärande. Tydliggörande pedagogik gör det begripligt, hanterbart och meningsfullt (Edfeldt, D., Sjölund, A.,

Jahn, C & Reuterswärd, M. 2019). Här finns begreppet KASAM igen. Genom den tydliggörande pedagogiken blir det begripligt för barnen, sedan kan de hantera det och då får det också en mening för barnen. Barnen måste få svar på frågorna varför, vad, hur, med vem och vad ska hända sedan för att det ska skapa en ”begriplighetsram” för dem och skapa förutsättningar för lärande. Tydliggörande pedagogik använder vi på Skogsviolens förskola som ett förhållningssätt och arbetssätt för alla barnen, för alla barnen vinner på denna pedagogik. Genom detta arbete med alla barnen kan vi sedan fokusera extra på de barn som verkligen behöver en pedagogs närvaro och stöd.

Tydliggörande pedagogik har nära kopplingar till det som kallas autonomistödjande pedagogik, alltså en pedagogik som syftar att öka barnets självständighet utifrån barnets förutsättningar. Autonomistödjande och tydliggörande pedagogik syftar till att få barn att själva röra sig mot mål, inte för att de ”lyder”, utan av egen fri vilja och på egen hand. Vi vill att barnen ska se och förstå varför, känna nyfikenhet och känna lust att ta sig an vardagens alla utmaningar (Edfeldt, D., Sjölund, A., Jahn, C & Reuterswärd, M. 2019).

Tydliggörande pedagogik ligger helt i linje med läroplanens skrivningar att förskolan skall ta hänsyn till barns olika förutsättningar och behov!

Vi arbetar med olika stödstrukturer i vår utbildning och undervisning:

- Lågaffektivt bemötande
- Tydliggörande miljöer
- Tydliggörande kommunikation
- Tydliggörande kroppsspråk
- Tydliggörande övergångar

Extra anpassningar och särskilt stöd

När den tydliggörande pedagogiken inte räcker till i vårt barnhälsoarbete och när pedagogerna upplever att ett barns situation på förskolan inte fungerar och det finns ett behov av mer anpassade insatser/åtgärder upprättas en handlingsplan. Handlingsplanens syfte är att stötta barnet i sin utveckling och sitt lärande samt även utgöra en dokumentation över insatserna. Handlingsplanen ska vara ett arbets-verktyg i den pedagogiska verksamheten och vara ett underlag för utvärdering av förskolans insatser.

Handlingsplanen hjälper den pedagogiska personalen att bli mer medveten om hur de kan anpassa verksamheten för barnet. Detta främjar förändringar i den pedagogiska verksamheten, lärandemiljön, personalens förhållningssätt, samt befrämjar inkluderande lösningar. (Se sep. bilaga)

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Se vår likbehandlingsplan i bilagan

I Skollagen kap. 6 finner vi detta kring åtgärder mot kränkande behandling: • 6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§ • 7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling • 8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan

I Läroplanen för förskolan – Lpfö18- återfinner vi detta om värdegrundsarbetet: Det svenska samhällets ökande internationalisering ställer höga krav på människors förmåga att leva med och förstå de värden som ligger i en kulturell mångfald. Förskolan är en social och kulturell mötesplats som ska främja barnens förståelse för värdet av mångfald. Kännedom om olika levnadsförhållanden och kulturer kan bidra till att utveckla en förmåga att förstå och leva sig in i andra människors villkor och värderingar. (s.5)

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. (s.5)

Under vår utvärdering och analys av hela vårt arbete med Plan mot diskriminering och kränkande behandling fokuserar vi på:

- Hur har vi arbetat med våra målområden i planen?
- Vad har fungerat bra? Mindre bra?
- Vilka förbättringar måste vi göra?
- Vad visar kartläggningen vi måste arbeta med? Vilka främjande insatser? Vilka förebyggande?
- Vad krävs för kompetensutvecklingsinsatser för att utveckla vårt arbete?

Skogsviolens värdegrund

Alla människor är lika mycket värda. På vår förskola ser vi alla barn som kompetenta. Vi vill värna om att varje barn skall vara stolta över sig själv och sin bakgrund. Vi arbetar för att ditt barn skall vistas i en miljö som ger trygghet och medmänsklig värme, där alla möts med respekt och där vi vuxna är bra förebilder. Genom att fråga barnen själva vad de tänker, vill och känner får vi veta hur de vill ha det i vår verksamhet. Arbetet mot alla former av kränkande handling skall ständigt vara aktuellt. Hemmet och förskolan ska samarbeta och klart ta avstånd från alla former av kränkande behandling. Ett gott samarbete får en positiv inverkan på våra barn.

Individuell reflektion Alla pedagoger har individuell reflektionstid varje vecka och den är fördelad utifrån vilket behov man har. Vi har minst 2 timmar per pedagog men behövs det mera tid så ser vi till

att det finns. Dokumentationen från undervisningstillfällena dokumenteras först och främst med barnen; vilket görs i barngruppen under ordinarie arbetstid i samband med projektiden. Detta för att fånga barnens tankar och funderingar kring undervisningen. Detta ingår i varje pedagogs undervisningsuppdrag, förskollärare som barnskötare.

Den individuella tiden skall användas för att:

Fördjupande reflektion och analys av dokumentationen i den pedagogiska slingan som är gjord tillsammans med barnen. Förutom egna tankar skall styrdokument, litteratur och forskning knytas till dokumentationerna.

Gemensam reflektion, 1 gång i månaden har vi gemensamma APT möten – 3 timmar. Då får varje pedagog presentera hur de arbetat med sin grupp under senast månaden och vilka reflektioner de tar med sig till kommande månad. Arbetslaget (6 pedagoger) diskuterar/ reflekterar/utvärderar också Skogsviolens 2 huvudmål (Paraplymål)

Projekt

På Skogsviolens förskola arbetar vi med ett projekterande arbetssätt och för att fånga barnens lärprocesser i detta arbete använder vi oss av verktyget pedagogisk dokumentation. Hela vårt systematiska kvalitetsarbete (SKA) innehar en processinriktad struktur och vi arbetar i 3 olika grupper och varje grupp består av en ansvars pedagog som ansvarar för de systematiska kvalitetsarbetet i respektive grupp:

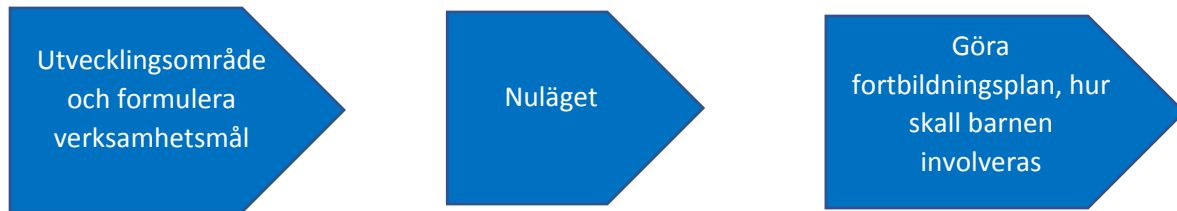
- * Kaninerna, 5 åringarna
- * Katter/ Kråkor, 3 – 4 åringarna
- * Kottarna, 1 – 2 åringarna

Blå fasen – Förarbete Juni

Projektarbete den blåa fasen är den fasen där barnen inte är direkt involverade. Indirekt kan de vara involverade beroende på hur mycket de varit delaktiga i utvärderingen i den gula fasen. De blå stegen – ställningstaganden, utvecklingsområde, målformulering, nuläge,

fortbildningsplan och hur vi ska involvera barn och föräldrar- genomförs innan man startat arbetet med barngruppen. Det är en del av det pedagogiska ledarskapets ansvarstagande. Huvuddelen av detta arbete **bör klaras av i juni månad** för att allt skall vara klart till höstens terminsstart.

Vi arbetar aktivt med att skapa kreativa lärmiljöer, inne som ute, med material som inspirerar barns och pedagogers fantasi skapar vi lärmiljöer där relationer mellan barn, pedagoger och material byggs och utvecklas. När vi arbetar med miljön som den tredje pedagogen skapar vi tillsammans med barnen och utifrån deras intresse och nyfikenhet möjligheter till delaktighet och inflytande. Genom att arbeta med hundraspråkligheten tillsammans med barnen i både lärmiljöer och projekten ger vi barnen möjlighet och förutsättning att synliggöra sina egna tankar. Genom att barnens tankar tas tillvara på skapar vi möjligheter för dem att vara delaktiga i demokratiska processer, vi lyfter barnens rättigheter genom detta och ser till att de blir delaktiga i sina egna lärprocesser.

Utifrån utvärderingen och analysen i den **gula fasen** kommer varje år fram något/några utvecklingsområden både för förskolan som organisation men likväl för undervisningen. Dessa skrivs in i utvecklingsplanen för kommande läsår. Utvecklingsområdet för undervisningen kan vävas in i det kommande projektet i varje grupp som barnen och pedagogerna skall arbeta med under läsåret. Det vet vi till månadsskiftet augusti/ september.

Utifrån utvärderingen och analysen i den gula fasen planerar rektor kommande års ev. kompetensutveckling för pedagogerna. • Vilken aktuell litteratur och forskning finns inom utvecklingsområdet? • Behöver någon/några gå en utbildning inom området? • Vilka andra vägar till

fördjupad kunskap inom området ser vi? • Hur organiserar vi vår fortbildning? • Kan vi använda oss av våra nuvarande möten och träffar till att lära oss mer inom området eller behöver vi ändra något i organisationen?

Under juni månad beslutar pedagogerna på vilket sätt som föräldrar och barn kan involveras i projektet kommande läsår. Under **juni månad** fyller även pedagogerna i sidan

* ”Uppstart blanketten – **Var är vi**” i den pedagogiska slingan. Lärmiljöerna på enheterna iordningsställs inför hösten. Lärmiljöerna skall iordningsställas så barnen har rika möjligheter att undersöka och utforska inom det område vi ska observera barnens möten. Annars blir det svårare att få syn på något.

Från augusti fram till månadsskiftet september inträffar preprojektering. Pedagogerna observerar barnen för att kunna använda dessa observationer i sin reflektion och analys. Detta underlag gör att pedagogerna finner ett område att fördjupa sig i inom projektet utifrån vårt paraplytema/ paraplymål.

Utvärderingen och analysen i den gula fasen kommer varje år fram något/några utvecklingsområden både för förskolan som organisation men likväl för undervisningen. Dessa skrivs in i utvecklingsplanen för kommande läsår. Utvecklingsområdet för undervisningen kan vävas in i det kommande projektet som barnen och pedagogerna skall arbeta med under läsåret. Det vet vi till månadsskiftet september/oktober när valet av projekt inom paraplytemat skall vara klart.

Utifrån utvärderingen och analysen i den gula fasen planerar rektor kommande års kompetensutveckling för pedagogerna. • Vilken aktuell litteratur och forskning finns inom utvecklingsområdet? • Behöver någon/några gå en utbildning inom området? • Vilka andra vägar till fördjupad kunskap inom området ser vi? • Hur organiserar vi vår fortbildning? • Kan vi använda oss av våra nuvarande möten och träffar till att lära oss mer inom området eller behöver vi ändra något i organisationen?

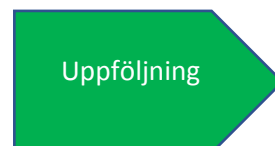
Under juni månad beslutar pedagogerna på vilket sätt som föräldrar och barn kan involveras i för kommande läsår.. Under juni månad fyller även pedagogerna i sidan ”Uppstart – Var är vi” i den pedagogiska slingan. Sedan under observationsfasen i augusti måndag samlar arbetslaget in information kring var barngruppen befinner sig:

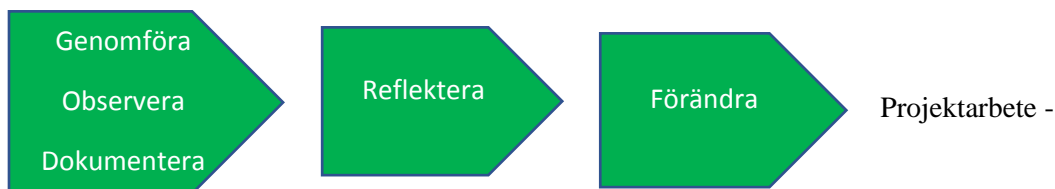
- Vad hör vi att barnen pratar om?
- Vad ser vi väcker intresse hos barnen?
- Vad är barnen nyfikna på i vardagen?
- Vad undersöker och utforskar barnen?
- Vilka lekar är tongivande i gruppen?
- Vilka miljöer utforskar barnen?
- Vilka hypoteser ställer barnen?
- Vad ser vi som inte intresserar dem?

När allt är insamlat så fyller respektive pedagog i ”**Uppstart – Hur gör vi?**” i den pedagogiska slingan.

Arbetet är nu igång under terminen

Gröna fasen- Genomförande Augusti-maj

Genomföra/observera/dokumentera – reflektera- förändra Nu är projektet igång och det dagliga arbetet fortlöper. Det är viktigt att pedagogerna varje vecka på sin reflektionstid skapar en tydlig struktur för veckans undervisning. När man tillämpar ett projekterande arbetssätt är det viktigt med en tidsplan och att varje dag har betydelse för hur nästa dags undervisning planeras. Flera pedagoger har sin individuella reflektionstid samtidigt och syftet APT träffarna är att pedagoger sitter tillsammans och kan ta kraft i varandras kunskaper när behov föreligger. Detta för att allt hänger ihop i ett projekterande arbetssätt och är inte egna planerade undervisningsaktiviteter. Ett projekt är en planerad systematisk process som fortskrider augusti till maj.

Introduktioner av nya barn under denna period vävs in i det projekterande arbetssättet direkt. På Skogsviolens förskola använder vi oss av föräldraaktiv introduktion där föräldern har huvudansvaret för sitt barn och introduceras i vår vanliga verksamhet under 2 veckan för att skapa en trygg grund för barnet att stå på när introduktionen är till ända. Vi förändrar inget i vår utbildning och undervisningen under en introduktion utan vi introducerar barn och vårdnadshavare i vår ordinarie verksamhet. Vi startar alltid vår inskolning med ett hembesök, där barnen får möta sin ansvarspedagog i sin trygga hemmiljö. Besöket vara ca. 1 timme och pedagogen ägnar tiden åt att lära känna barnet. Kommande dag kommer barnet till förskolan och vi har en inskolningstid som vi låter ta den tid de behöver. Detta är föräldrarna väl informerade om när de får platsen hos oss. (Se bil. inskolning på Skogsviolen)

Varje vecka när pedagogerna har sin reflektionstid skall pedagogerna ha använt sig av ”Reflektionsunderlag undervisning”, ett underlag för varje undervisningstillfälle. Då använder pedagogerna ”Sammanfattande och gemensam reflektion/analys av sina undervisningstillfällen under veckan” och när denna är färdigifylld använder pedagogerna ”Gemensam framåtsyftande planering för undervisningen kommande vecka” Utifrån pedagogernas underlag från alla sina undervisningar reflekterar pedagogen nya erbjudanden i projektet och formulerar syften varför man väljer dessa erbjudanden. Viktigt att dessa nya erbjudanden är sammankopplade med det som reflektionen och analysen påvisade.

Underlagen som skapas efter varje undervisningstillfälle ska med fördel skapas tillsammans med barnen. Underlagen skall inte vara snygga layouter utan det handlar om att få ner råmaterialet – filmen, korten, barnens skapelser mm- och tillsammans med barnen reflektera över detta samt att själv få ner sina egna reflektioner i detta material. Avsluta gärna varje undervisning med att reflektera med barnen. Efter varje projekt tillfälle lägger pedagogen in vad barnen gjort i förskoleappen och här också ”taggar” vilka läroplansmål man uppnått med dagens aktivitet. Här synliggör vi för föräldrarna vad deras barn gjort och de kan sedan samtala om det tillsammans med barnet på kvällen.

Uppföljning

Utvärdering och analys sker två gånger per läsår. Under dessa tillfällen går varje pedagog på djupet i sina reflektioner kring sin undervisning och analyserar på djupet för att sedan kunna arbeta vidare. Uppföljning kommer med tätare intervaller och sker varje månad mellan september och maj. .

Röda fasen - Uppföljning

Livet kan bara förstås
baklänges- men det måste
levas framlänges. Sören
Kierkegaard ur dikten Till
eftertanke (1859)

Analys

Utvärdering

Expanderat
lärande

Maj-juni Efterarbete handlar i hela det systematiska kvalitetsarbetet om utvärdering och analys samt expanderat lärande hos barnen men likväl hos pedagogerna. Vad har vi lärt oss under året? Vad tar vi med oss att arbeta vidare på inför nästa läsår? I den här fasen gör man en tillbakablick på allt arbete som har bedrivits inom projektet, barnhälsoarbetet samt Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Nu tittar vi både på helheten men likväl går på djupet i de olika mindre delarna av vårt arbete. I denna fas blir all den dokumentation som vi samlat på oss under året i projektet, barnhälsoarbetet och Plan mot diskriminering och kränkande behandling avgörande för hur synliga barnen blir i utvärderingen. När analysarbetet är klart skall detta utmynna i en "Lokal utvecklingsplan" som även huvudman tar del av för att kunna ha som underlag i kommande SKA-dialog med rektor.

Förutom att utvärdera och analysera projektarbetet under den röda fasen är det viktigt att flera delar följs upp. Vi följer upp utbildningen och undervisningen enligt IPS, det vill säga Individ, Process och Struktur. Det krävs att pedagogerna under läsåret skapat underlag för olika förändringar, observationsunderlag, reflektioner mm. Detta för att kunna utvärdera och analysera en helhet av utbildningen och undervisningen.

Individnivå - dokumentation och uppföljning av barns utveckling och lärande

- Dokumentation som synliggör hur det enskilda barnet och/eller barngruppen får omsorg, utvecklas och lär sig
- Dokumentation som synliggör vad det enskilda barnet och/eller barngruppen utvecklar och lär sig utifrån läroplanens mål
- Dokumentation som synliggör hur lärmiljön stödjer omsorg, utveckling och lärande
- Sammanställningar av olika aspekter på barns lärande och lärmiljö som framkommer i utvecklingssamtal, enkäter och samtal med vårdnadshavare och barn

Processnivå - undervisning och andra arbetsprocesser

- Pedagogisk dokumentation
- Dokumentation av innehåll i verksamheten (t.ex. hur utbildningen planeras utifrån barns intressen, erfarenheter, uppfattningar, åsikter och behov)
- Beskrivningar av hur arbetslaget utformar stöd till barn som behöver mer stöd än andra.
- Resultat från enkäter
- Barn och vårdnadshavares perspektiv och åsikter

Strukturnivå - organisation, styrning och ledning på olika nivåer • Beskrivningar av förskolans lokala organisation för både drift och utveckling

Ansvar i analysarbetet under projektåret

Pedagogisk dokumentation - Alla analyserar och utvärderar sin undervisning i den pedagogiska slingan. När den analysen och utvärderingen är gjord tar ledningsgruppen (Nettan och Anneli) vid i detta arbete och analyserar på djupet förskolans undervisning för att få en samlad bild. En sista djupgående analys görs då. Efter läsårets utvärdering och analys i maj/juni presenteras detta på en planeringsdag.

Årsplan

För att få systematik i kvalitetsarbetet arbetar vi efter ett årsplan. Den tydliggör förskolans organisation och struktur. Genom årshjulet åskådliggör vi hur arbetet ska organiseras och påvisar vilka förväntningar som finns på pedagogerna och arbetslagen.

Förskoleappen

Vi använder oss av Förskoleappen som ett digitalt verktyg där vi delger föräldrarna varje dag var deras barn har gjort på förskolan. Där lägger vi in bilder och en dokumentation av vad deras barn gjort under dagen samt att vi kopplar aktiviteten till vilka mål vi arbetat med under dagen. Vi kan sedan gå in i appen för att se vilka mål som varje barn har fått arbetat med under året. Detta blir då tydligt att vi inte missar något mål och vilka mål vi behöver förbättra för just de barnet.

Ansvar

Förskolerektorn har det övergripande ansvaret för verksamheten, och ska se till att målen i styrdokumentet följs. I ansvaret ligger att kommunicera ut uppdraget i dess helhet, ge direktiv och förutsättningar för att uppdraget kan genomföras. Var och en som arbetar på förskolan har ansvar att följa de direktiv som fås, och ta del av de dokument som verksamhetens arbete vilar på.

Avslutningsvis

”Det rika barnet är ett barn som vill växa, lära och veta. Det är ett barn som kan skapa sin egen kunskap. Det är ett barn med inneboende kraft, ett barn med hundra språk, dvs. ett rikt barn. Detta barn behöver också en vuxen, men inte en vuxen som bara vill beskydda eller vara en ordningsvakt, utan en vuxen som man kan konstruera världen tillsammans med. Eftersom barnet inte klarar att bygga upp allting själv behöver den en vuxen som kan lyssna och se – en vuxen med stora öron och stora ögon, en vuxen att föra dialog med, en vuxen som kan utmana tankarna och som man kan överskrida gränserna med.” – (Loris Malaguzzi)

